

6. INIMENE JA ASJAD

6.1. Palgatöö

1. Arutlege klassis.

1. Mis tööd sinu vanemad teevad?
2. Mis kell ema ja isa tööle lähevad?
Mis kellani nad töötavad?
3. Mis töid sina teha oskad?
Kust sa neid oskusi õppisid?
4. Miks peab tööd tegema?
5. Mis juhtuks, kui inimesed tööd ei teeks?
6. Kelleks sina tahad tulevikus saada?
Milliseid oskusi ja teadmisi selleks vaja läheb?

2. Loe Liisi pere lugu.

Liis on 12-aastane tüdruk.

Ta käib 5. klassis.

Liisile meeldib väga koolis käia.

Liis ei tea veel, mis tööd ta suureks saades teha tahab.

Liisi ema ja isa käivad tööl.

Liisi ema värvib ja remondib inimeste kodusid.

Liisi ema on maaler.

Liisi isa aitab ühes kohvikus kokal toitu valmistada.

Liisi isa on abikokk.

Liis tööl ei käi, tema on õpilane.

Õpilase töö on õppimine.

Pärast põhikooli võib minna õppima kutse-kooli.

Seal saab õppida selgeks mõne ameti.

Ka Liisi vanemad läksid ametit õppima pärast põhikooli (9. klassi) lõpetamist.

Tööle läksid nad pärast kutse-kooli lõpetamist.

Kutse-koolid asuvad erinevates Eesti paikades.

Kutse-koolides saab õppida näiteks järgmiseid ameteid:

♦ abikokk	♦ tisler
♦ aednik	♦ maaler
♦ puhastus-teenindaja	♦ palk-maja ehitaja

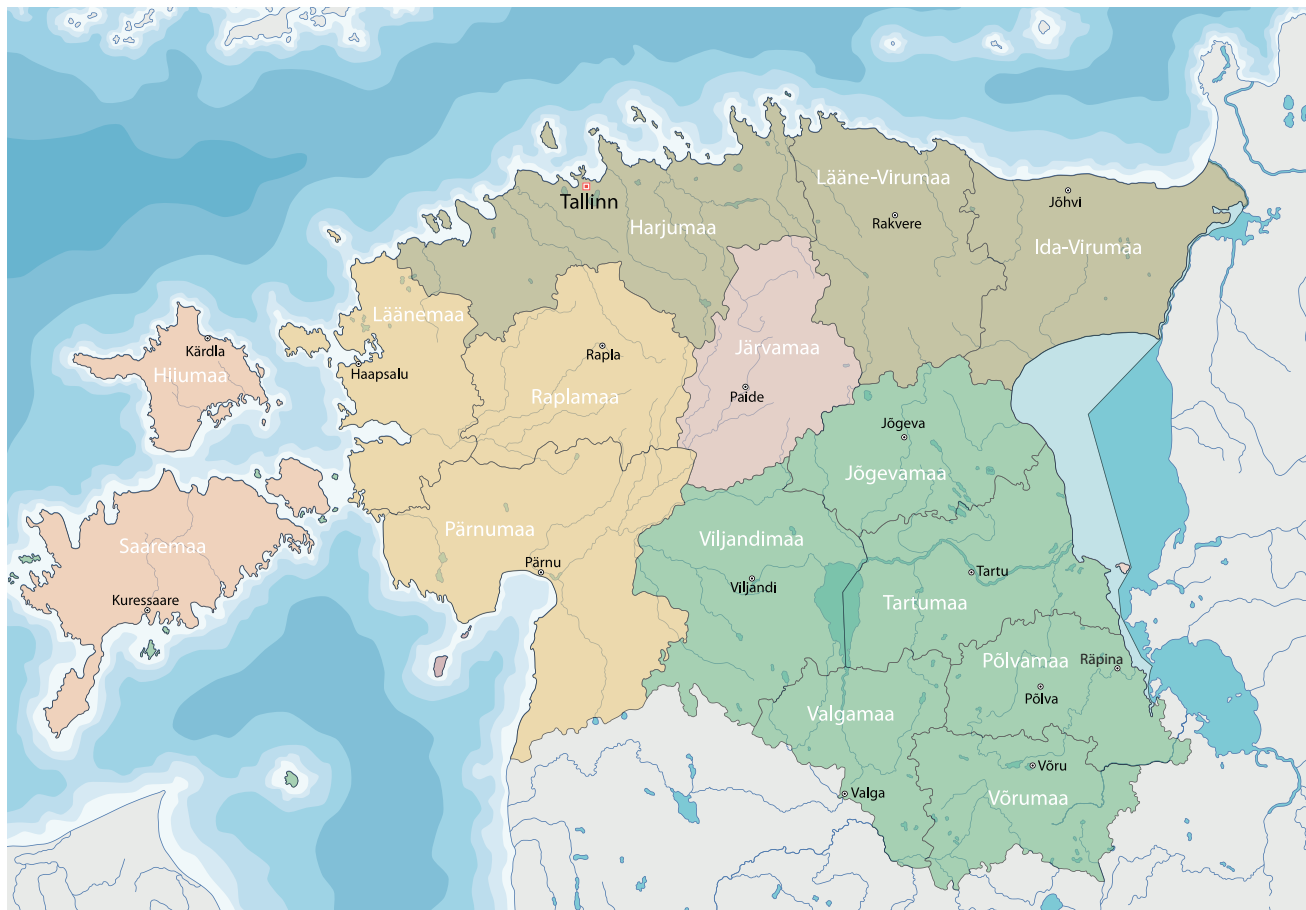
3. Vasta küsimustele teksti põhjal.

1. Mitmendas klassis Liis käib?
2. Kellena töötab Liisi ema?
3. Kellena töötab Liisi isa?
4. Mis on Liisi kõige tähtsam töö?
5. Kus saab ametit õppida?
6. Millal saab kutse-kooli minna?
7. Mis ameteid saab kutse-koolides õppida?

4. Suuremad kutse-koolid asuvad Tartus, Tallinnas, Râpinas, Viljandis ja Pärnus.

Mârgi need linnad Eesti kaardil.

Tee linna nime juurde sinine X.

- ◆ Leia Eesti kaardilt sinu kodule kõige lähemal asuv linn, kus asub kutse-kool. Tõmba selle linna nimele ring ümber.

5. Ülesanne arvutis.

Ava sinu kodule lähima kutse-kooli kodulehekülg.

Leia, mis ameteid saab seal õppida pärast põhikooli lõpetamist. Kirjuta.

.....

.....

.....

.....

6. Loe.

Liisi ema ja isa käivad tööl esmaspäevast reedeni.
Ema tööpäev algab kell 9 ja lõpeb kell 18.
Isa tööpäev algab kell 6 ja lõppeb kell 18.
Mõnikord, kui on väga palju tööd, peavad Liisi ema ja isa kauem tööl olema.
Nad ei saa töölt ära minna siis, kui ise tahavad.
Töö peab saama enne tehtud.

Liisi ema ja isa saavad enda töö eest palka.
Liisi ema saab tasu ühe korteri remondi eest.
Isa peab olema tööl kindla aja ja saab kuupalga.
Palk on töötasu suurus.
See on enne tööle hakkamist kokku lepitud töö-andja ja töötaja vahel.

7. Vasta küsimustele suuliselt.

1. Mis päevadel Liisi vanemad tööl käivad?
2. Mis kell Liisi ema tööle läheb? Mis kell ta töö lõpetab?
3. Mis kell Liisi isa tööle läheb? Mis kell ta töö lõpetab?

8. Vasta küsimustele kirjalikult.

1. Mitu tundi kestab Liisi ema tööpäev?

.....

2. Mitu tundi kestab Liisi isa tööpäev?

.....

3. Mitu tundi sina tavaliselt koolis oled?

.....

9. Loe.

Liis leppis sõbranna Kadriga koolis kokku, et nad lähevad koos kinno.

Liis elab kinost kaugel. Sinna peab minema bussi või autoga.

Tüdruk helistas emale.

Liis: „Ema, palun tule koju ja vii mind kinno.“

Ema: „Tere, Liis. Ma ei saa tulla.“

Liis: „Miks ei saa?“

Ema: „Ma olen tööl. Ma ei tohi töölt enne tööpäeva lõppu ära tulla.

Sina ka pead viimase tunni lõpuni koolis olema.“

Liis: „Aga kuidas ma siis kinno saan? Bussi peale ma enam ei jõua.“

Ema: „Siis pead leppima kokku, et lähete näiteks laupäeval.

Siis saame sind linna viia.“

Liis: „Hea küll, helistan Kadrile.“

10. Vasta küsimustele teksti põhjal.

1. Mida Liis ja Kadri olid otsustanud?
2. Miks Liis emale helistas?
3. Mida tüdruk ema käest palus?
4. Mida ema vastas?
5. Kas Liis sai kinno minna? Põhjenda.

11. Arutlege klassis.

1. Miks ema ei saanud Liisi kinno viia?
2. Kuidas oleks saanud Liis veel selle olukorra lahendada?
Millega ta oleks saanud kinno sõita?
3. Mida Liis sellest olukorrast õppis?

12. Loe.

Kuni 17-aastaseks saamiseni on Liisi kõige olulisem kohustus koolis-käimine ja tema töö on õppimine.

Liis aga tahab ka enne kooli lõpetamist juba tööd teha ja raha teenida.

Juba ala-ealisena saab mõnda tööd teha.

Ala-ealine on inimene, kes ei ole veel 18-aastane.

Ala-ealised teevad tihti hoo-ajalist tööd.

Hoo-ajaline töö on see, mida tehakse kindlal aasta-ajal.

Eriti hea on töötada suvel.

Suvel on Liis näiteks müünud rannas jäätist.

Ala-ealiste töötamise tingimused on seadusega väga täpselt paika pandud.

Pane tähele.

- ♦ 7–12-aastane tohib töötada 3 tundi päevas.
- ♦ Töö peab olema ohutu ja kerge.

13. Vasta küsimustele teksti põhjal.

1. Mis on õpilase kõige olulisem töö?
2. Missugust tööd saab ala-ealisena teha?
3. Mis tööd on Liis suvel teinud?

Loe ja jäta meelde.

- Paljudes töö-kohtades tuleb tööd teha kellast kellani.
- Enne tööle asumist tuleb amet selgeks õppida.